

Kísérleti fizika 1.

4. gyakorlat: Dinamika I.

2.1.2. $M=15$ kg tömegű terhet álló helyzetből egyenletesen gyorsítva függőlegesen 9 m magasságra emelünk.

- Mekkora a gyorsulás, ha a végsebesség 6 m/s?
- Mekkora erő szükséges a mozgáshoz?
- Mennyi ideig tart a mozgás és mekkora az átlagsebesség az utolsó másodpercben?

2.1.4. Egy autót 4 m/s^2 gyorsulással indítanak. A vezető az 5. másodperc végén akadályt pillant meg és 1 s telik el a fékezés megkezdéséig. Hány métert halad az autó az akadály megpillantása után, ha a fék a kerekeket teljesen lefékezi? Mennyit haladt volna, ha a vezető azonnal fékez? A lefékezett autó és az úttest közötti súrlódási tényező 0,5.

2.1.7. Egy vasúti kocsi rakománya és a kocsi padlója közötti súrlódási együttható 0,2. A kocsi sebessége 25 m/s. Mekkora az a legrövidebb távolság, amelyen belül a kocsit a rakomány megcsúszásának veszélye nélkül állíthatjuk meg?

2.1.9. Vízszintes deszkán fekszik egy nagy tömegű test. A deszka és a teher közötti súrlódási együttható 0,1. Mekkora gyorsulást kell adnunk vízszintes irányban a deszkának, hogy a teher lemaradjon róla?

2.1.14. Egy α hajlásszögű lejtő tetejéről a $t=0$ időpontban elengedünk egy m tömegű testet, ugyanakkor el is kezdjük húzni a lejtővel párhuzamosan $F=kt$ nagyságú erővel felfelé. A mozgást addig vizsgáljuk, míg a test újra meg nem áll. Numerikus adatok : $\alpha=45^\circ$, $m=4 \text{ kg}$, $k^2=2 \text{ N}^2/\text{s}^2$, $\mu=0,5$, $g=9,81 \text{ m/s}^2$.

- Mekkora a test gyorsulása a $t=0$ időpontban? (2 pont)
- Add meg a test gyorsulását az idő függvényében! Mennyi idő telik el, míg a testre ható erők kiegyenlítik egymást?
- Mikor áll meg a test?
- Mekkora és milyen irányú a test gyorsulása a megállás pillanatában?
- Ha a lejtőt $a_0=g/2$ gyorsulással megtolnánk, mekkora lenne a test gyorsulása a $t=0$ időpontban?

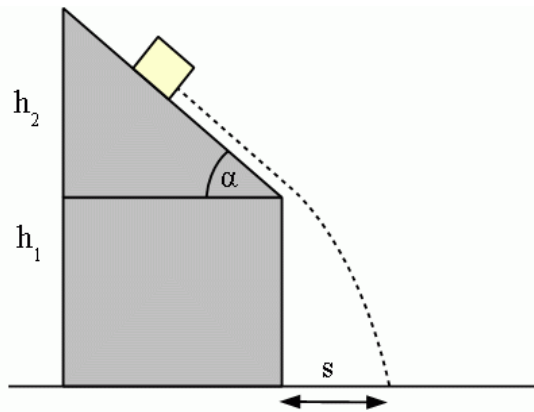
*2.1.16. Egy asztalon 1 kg tömegű deszka, a deszkán 2 kg tömegű teher fekszik. Mekkora F erővel kell hatni a deszkára, hogy az a teher alól kicsússzék? A teher és a deszka közötti súrlódási együttható 0,25, a deszka és az asztal közötti súrlódási együttható pedig 0,5.

**2.1.26. Sima, vízszintes síkon levő kisméretű testre $F=kt$ törvény szerint változó erő hat úgy, hogy iránya a vízszintessel α szöget alkot. Határozza meg

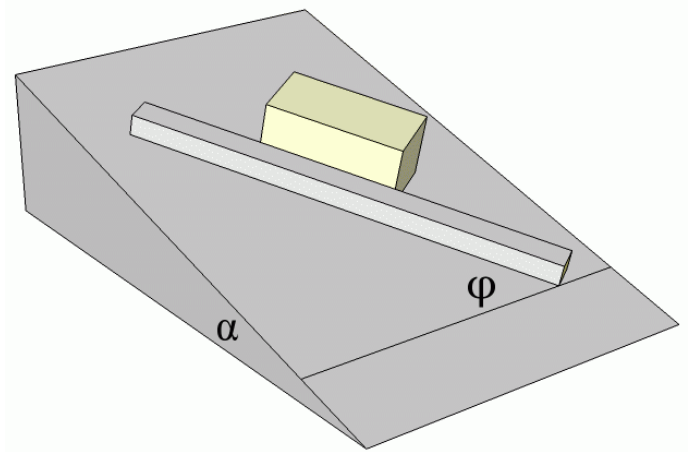
- a test sebességét abban a pillanatban, amikor a test kezd felemelkedni,
- a felemelkedés kezdetéig befutott utat! ($v=0$ a $t=0$ pillanatban.)

2.1.30. Megrakott $m_1=420$ kg tömegű csille $\alpha=8^\circ$ -os lejtős pályán lefelé indul. Rakománya $m_2=560$ kg. A pálya ellenállási tényezője $\mu=0,08$.

- Mekkora a gyorsulása?
- Mekkora a sebessége $s_1=600$ m út befutása után?
- Hány m hosszú út befutása után kell megkezdeni a fékezést, ha azt akarjuk, hogy a kocsi $v_3=6$ m/s-nál jobban ne gyorsuljon fel?
- Mekkora fékezőerőt kell alkalmazni a $v_3=6$ m/s állandó sebesség fenntartására?
- Mennyi idő alatt fut le a kocsi a lejtőn, ha annak hossza $s_2=900$ m, és a $v_3=6$ m/s elérése után ezzel az állandó sebességgel halad tovább?

2.1.35. ábra

2.1.38. ábra

*2.1.35. Vízszintes sík fölött h_1 magasságban α hajlásszögű, h_2 magasságú lejtőt helyezünk el. Ennek tetejéről test csúszik le, mely a vízszintesen mérve a lejtő csúcsától s távolságban csapódik le. (2.1.35. ábra) Mennyi a lejtő és a test között a súrlódási együttható? ($\alpha=45^\circ$, $h_1=24$ m, $h_2=10$ m, $s=12$ m.)

*2.1.38. Az α hajlásszögű lejtőre egy vékony lécet erősítünk úgy, hogy az a lejtőre illeszkedő vízszintes egyenessel φ szöget zár be. Ezen léccel csúszik egy tégl. Mekkora a gyorsulása, ha a csúszási súrlódási együttható $\mu < \tan \alpha$?

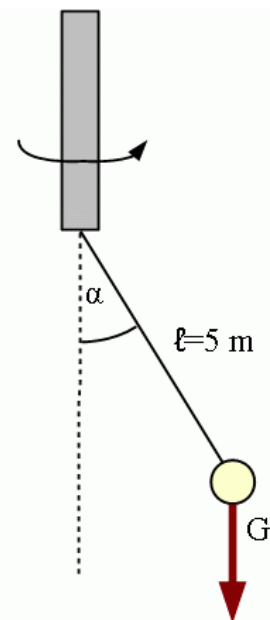
2.1.48. $m=2$ kg tömegű anyagi pontra $F=-Dx$ alakú rugalmas erő hat. $x_1=1$ m távolságban az erő nagysága 8 N. A kezdő időpontban $x_0=1$ m és $v_0=3$ m/s. Határozzuk meg a pont mozgásának törvényét!

2.3.1. Tegyük fel, hogy egy műbolygó a földfelszín felett 1000 km magasságban kering a Föld körül. Mekkora sebességgel keringene, ha csak a Föld vonzóereje hatna rá?

2.4.1. m tömegű golyóból és ℓ hosszúságú, nyújthatatlan fonálból álló ingát a függőlegestől 90° -kal kilendítünk, majd elengedünk. Mekkora erő feszíti a fonalat a nyugalmi helyzetben való áthaladáskor? (A fonál tömege és a közegellenállás elhanyagolható.)

*2.4.4. 5 m hosszú fonálon függő 2,5 kg tömegű fémgömb egy motor tengelyére van szerelve. (2.4.4. ábra) Mekkora a fonalat feszítő erő (F_f) és mekkora szöggel hajlik ki az inga a függőlegestől, ha a motor fordulatszáma 72/perc?

*2.4.7. $D=29,43$ N/m rugalmassági állandójú $\ell_0=30$ cm nyugalmi hosszúságú felfüggesztett rugó végére $m=0,1$ kg tömegű golyót helyezünk. A golyó állandó nagyságú sebességgel vízszintes kört ír le, miközben a rugó tengelye a függőlegessel 45° -os szöget zár be. Mekkora a rugó megnyúlása és a golyó sebességének nagysága?

2.4.4. ábra